

A fényszedés fejlődése. A *Magyar Könyvszemle* az elsők között adott beszámolót és leírást a fényszedésről (Fotosetter), a szedéstechnikát teljesen átalakító, forradalmasító találmányról, amely az ólombetűk közvetlen szedése, ill. öntése útján elért teljesítményt sokszorosra fokozza, amellet üzembiztonsági és üzemegészségügyi viszonylatban is magasan áll a régi technika fölött. A fényszedés és a computer kombinációja a sajtó, de ma már a könyvkiadás terén is nagy léptekkel halad a régi technika kiszorítása felé.

Arról kapunk hírt, hogy — amerikai és dán előzmények után — az idén jelent meg az első fotoszedésű könyv Németországban: egy szakkönyvsorozat 3. kötete. A 338 oldalas normál méretű könyvet (tükörszélesség 17 cm) 19,15 perc alatt szedték ki. Ugyanezzel a Digiset nevű géppel már zsebkönyvkiadvány (paperback) is jelent meg Németországban. A Digiset maximális teljesítménye másodpercenként 600 sor, ami percenként 36 000-nek, óránként 2 milliónak felel meg. Egy normális sebességgel olvasó ember 40 másodpercig olvassa azt, amit ez a gép egyetlen másodperc alatt kiszed. De készül már Amerikában másodpercenként 6000 sor, óránként 20 millió sor teljesítményű fényszedőgép is.

A gyors tempóhoz persze a szedőgép elé kapcsolt elektronikus olvasó (letapogató) gépnek is alkalmazkodnia kell. Ez viszont azzal a követelménnyel jár, hogy a szedésre kerülő kéziratnak egy előre megállapított műszaki formában kell készülnie. Az említett német gép 15 írásprogrammal készül.

A gépek használati területe elsősorban a táblázatos munkákra, névjegyzékekre, speciális dokumentációs anyagokra terjed ki. Általában csak akkor rentábilis, ha nagy tömegű munkát végezhet és nincs szükség szerzői korrektúrára.

DA.

A legújabbkori belgiumi francia irodalom bibliográfiája. Egy előkelő tudományos intézmény, a belgiumi francia nyelv és irodalom akadémiaja (Académie Royale de Langue et de Littérature Françaises) arra vállalkozott, hogy a belgiumi francia irodalom 80 esztendejének (1881—1960) rendszerező bibliográfiai feldolgozását elvégezze. A mű: *Bibliographie des écrivains français de Belgique 1881—1960*. harmadik kötete (H—L) 1968-ban jelent meg. A vállalkozás jelentősége: méltán szolgálhat mintául egy magas kultúrájú néhány milliós népesoport újabbkori irodalmának bio-bibliográfiai feldolgozásához. Az írók pontos életrajzi adatainak, esetleges álneveinek ismertetése az önállóan és a periodikákban megjelent műveiknek, fordításaiknak, szerkesztői, kommentátori munkásságának számbavétele, a rájuk vonatkozó irodalom pontos feltárása a regisztrált irodalom iránti érdeklődés kielégítésének kitűnő, könnyen kezelhető műszere.

Sz. J.

Érdekes új szerzemények a nagyváradi könyvtárban. A nagyváradi Városi Könyvtárba több régi könyv és nyomtatvány került a közelmúltban. Ezek közül három ősnymtatvány érdemel említést, egyikük különösképpen: magyar vonatkozása miatt.

A *Libri Cronicarum* a nürnbergi H. SCHEDELnek 1493-ból származó munkája. (Az ő könyvtárában találták meg Stefan cel MARE krónikájának német nyelvű kéziratát is.) A krónika a világ népeinek történetét tárgyalja; Erdélyről és HUNYADI Jánosról is ír. A kötetet többszáz művészi ábra díszíti s ezek között Európa minden jelentős városa megtalálható. A mellékelt térkép Erdély városai közül csak Nagyváradot tünteti fel Wardem elnevezéssel.

A másik érdekes ősnymtatvány az 1479-ben Velencében nyomtatott *Cronica que complectitur fasciculos temporum* című, amely történelmi események rövid, vázlatos felsorolása, időrendi sorrendben.

A harmadik incunábulum két rövid írást tartalmaz. Az egyik: *Defensorium curatorum contra eos qui privilegiatos se dicunt* — egy pápai zsinatról számol be, amely egy szerzetesrend visszaéléseinek megtorlásáról intézkedik; a másik: *Epistola domini Pii pape transmissa Ludovico christianissimo francorum regi* . . . — II. Pius pápának (Aeneas Sylvius Piccolomini) XI. Lajoshoz írt egyik levelét közli. Ez a nyomtatvány 1462-ből vagy valamivel későbből származik.

NAGYDIÓSI GÉZÁNÉ